

سوال

حکم روزهی مبتلای به سینوزیت و ورود ترشحات سینوس به گلو و فرو رفتن آن در حال روزه چیست؟ همینطور وقتی که از خواب بیدار می شود بینی اش خونی است و در دهانش مزه ی خون احساس می کند.

پاسخ مفصل

الحمدلله.

علما بر این اتفاق دارند که بلغم و مخاط اگر بدون اراده ی شخص و در صورتی که نتواند آن را بیرون اندازد وارد گلویش شود باعث بطلان روزه نمی شود، زیرا بدون اختیار شخص وارد شکم شده است.

شیخ زکریا الانصاری شافعی - رحمه الله - می گوید:

اگر خود بخود از دهان یا بینی وارد شکم شود و نتواند آن را بیرون اندازد روزه اش باطل نیست (أسنى المطالب: ۸ / ۴۱۵).

اما اگر توانست آن را بیرون اندازد ولی آن را زیر ببرد برخی از علما از جمله امام شافعی قائل به باطل شدن روزه اش هستند، اما مذهب ابوحنیفه و مالک و روایتی از احمد بر آن است که روزه ی او باطل نیست و این همان رایى است که شیخ ابن عثیمین - رحمه الله - آن را ترجیح داده است. مراجعه نمایید به: الموسوعة الفقهية (۳۶ / ۲۵۹ - ۲۶۱).

ابن نجیم حنفی - رحمه الله - می گوید:

روزه دار اگر ترشح از سرش به بینی او وارد شود و سپس آن را عمدا فرو کشد و وارد حلقش شود مشکلی نیست، زیرا این مانند آب دهان اوست... (البحر الرائق شحر کنز الدقائق: ۲ / ۲۹۴).

نفاوی مالکی - رحمه الله - می گوید:

بلغم که از سینه به سوی زبان خارج می شود را اگر ببلعد قضایی بر وی نیست حتی اگر بتواند آن را بیرون اندازد، همینطور ترشح بینی اگر به زبان برسد و عمدا آن را زیر کند هیچ یک قضا ندارد [و روزه را باطل نمی کند]. (الفواکه الدوانی: ۸ / ۳۰۹).

شیخ ابن عثیمین - رحمه الله - می‌گوید:

«ترشح بینی اگر به دهان نرسد یعنی حس کند که از مجاری بینی پایین آمده و به سوی شکم رفته روزه را باطل نمی‌کند؛ زیرا از بدن بیرون نیامده و دهان در حکم ظاهر [و بیرون] بدن است، پس اگر به آن برسد و سپس آن را ببلعد روزه‌اش باطل شده است. بنابراین تا وقتی به آن (یعنی دهان) نرسیده در حکم باطن است و روزه را باطل نمی‌کند.

در این مساله یک قول دیگر نیز هست مبنی بر این که این نیز روزه را باطل نمی‌کند، یعنی حتی اگر به داخل دهان برسد و آن را زیر کند؛ و این قول صحیح‌تر است، زیرا از دهان خارج نشده در نتیجه زیر کردن آن در معنای خوردن و نوشیدن نیست». الشرح الممتع (۶/ ۴۲۴).

خلاصه آنکه: روزه‌ی شما به سبب آثار سینوزیت مانند ترشح یا خون و مانند آن دچار مشکل نمی‌شود، اما اگر توانستید این [ترشحات] را بیرون بیندازید برای احتیاطِ روزه بهتر است.

از الله برای شما شفا و عافیت مسالت داریم.

والله اعلم.